

Nieuwsbrief PFR Updates

Nummer 20, 2020

Redactie: W.M. Schrama, L. Hu, M. Jonker, M. van der Leeden en J. Tigchelaar.

INHOUDSOPGAVE

Hoge Raad

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2020:1631](#) 16-10-2020

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2020:1589](#) 09-10-2020

Hof

[Gerechtshof 's-Hertogenbosch, ECLI:NL:GHSHE:2020:3197](#) 15-10-2020

[Gerechtshof 's-Hertogenbosch, ECLI:NL:GHSHE:2020:3195](#) 15-10-2020

[Gerechtshof 's-Hertogenbosch, ECLI:NL:GHSHE:2020:3080](#) 06-10-2020

[Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, ECLI:NL:GHARL:2020:8059](#) 06-10-2020

[Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, ECLI:NL:GHARL:2020:7928](#) 01-10-2020

[Gerechtshof 's-Hertogenbosch, ECLI:NL:GHSHE:2020:3023](#) 01-10-2020

[Gerechtshof Amsterdam, ECLI:NL:GHAMS:2020:2687](#) 15-09-2020

Rechtbank

[Rechtbank Noord-Nederland, ECLI:NL:RBNNE:2020:3420](#) 06-10-2020

[Rechtbank Den Haag, ECLI:NL:RBDHA:2020:10247](#) 23-09-2020

[Rechtbank Den Haag, ECLI:NL:RBDHA:2020:8983](#) 06-08-2020

[Rechtbank Gelderland, ECLI:NL:RBGEL:2020:4018](#) 30-07-2020

RECHTSPRAAK

Vervallenverklaring schriftelijke aanwijzing over de omgang met uit huis geplaatst kind. Er is onvoldoende aanleiding dat gebruik van deze maatregel op dit moment noodzakelijk is.

In artikel 1:265f lid 1 BW is bepaald dat de gecertificeerde instelling (GI) voor de duur van de uithuisplaatsing de contacten tussen een met het gezag belaste ouder en de minderjarige beperken *voor zover dat noodzakelijk is in verband met de uithuisplaatsing*. In het tweede lid van het artikel is bepaald dat de beslissing van de GI *geldt als schriftelijke aanwijzing*.

De schriftelijke aanwijzing is een vrij ingrijpende beslissing waartoe pas dient te worden overgegaan indien de gewenste medewerking niet in overleg of overreding kan worden bereikt. De kinderrechter heeft niet kunnen vaststellen dat die situatie al was bereikt. Namens de moeder is aangevoerd, dat de moeder het advies van de kinderrechter om met elkaar in gesprek te gaan over een omgangsregeling heeft opgevat als een huiswerkopdracht en dat zij in verband daarmee een suggestie heeft gedaan om belangrijke gebeurtenissen in te plannen, zoals de geboorte van haar derde kind en kerstmis. Zij heeft haar inbreng (kennelijk in de vorm van een WhatsAppbericht) niet bedoeld als lijst van eisen. De GI heeft het berichtje niet met de moeder (en de advocaat) willen bespreken maar heeft medegedeeld de verzoeken van de moeder eerst in het team aan de orde te willen stellen. Vervolgens heeft de GI de contactregeling in een schriftelijke aanwijzing vastgelegd. De kinderrechter stelt vast dat er tussen de GI en de moeder (met haar advocaat) geen inhoudelijk overleg heeft plaatsgevonden over de invulling van de contactregeling. Het overleg is beperkt gebleven tot een WhatsAppbericht van de moeder, gevolgd door een schriftelijke aanwijzing.

Het had naar het oordeel van de kinderrechter in de rede gelegen dat de betrokkenen wél over de inhoud van de contactregeling zouden hebben overlegd. Dan had de GI kunnen proberen de moeder te overtuigen van de noodzaak om de contactregeling in ieder geval de eerste periode zeer beperkt te houden. Ook had kunnen worden overwogen om de moeder de mogelijkheid te bieden om te laten zien dat zij zich aan de contactregeling kan houden ook al is zij het over de invulling niet eens. Het uitbrengen van een schriftelijk voornemen kan daarbij een uitstekend hulpmiddel zijn.

Nu deze middelen nog niet zijn geprobeerd, kan niet worden geoordeeld dat het opleggen van een contactregeling in de vorm van een schriftelijke aanwijzing al noodzakelijk was. De kinderrechter heeft de schriftelijke aanwijzing daarom vervallen verklaard.

Instantie: Rechtbank Den Haag

Datum uitspraak: 23-09-2020

ECLI: ECLI:NL:RBDHA:2020:10247

Zaaknummer: C/09/597188 / JE RK 20-1847

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Partneralimentatie. Verdien capaciteit en behoefte van de alimentatiegerechtigde. Limitering van de alimentatieduur tot vijf jaar.

De vrouw stelt in hoger beroep dat de rechtbank ten onrechte heeft aangenomen dat zij in staat zou zijn tot verwerving van een inkomen van € 1.025,55 respectievelijk € 1.550 netto per maand en ten onrechte is voorbijgegaan aan de feiten en omstandigheden binnen de relatie van partijen en de aan haar zijde gelegen omstandigheden die haar verdien capaciteit beperken. In het verleden had de vrouw een eigen onderneming en verdiende zij € 11.000 netto per jaar als visagiste. Zij heeft echter twee auto-ongelukken gehad en heeft daar een whiplash en ernstige rugklachten aan overgehouden. De vrouw is door de rugklachten en ook door een ontwikkelde allergie ongeschikt geworden voor haar werk als visagiste. Voordat zij zich inkomen kan verwerven, zal zij zich moeten laten omscholen, hetgeen echter de nodige tijd in beslag zal nemen. Dat zij binnen nu en korte tijd eigen verdien capaciteit zou hebben, is daarom niet reëel, aldus de vrouw. De man heeft gemotiveerd betwist dat de vrouw arbeidsongeschikt is.

Naar het oordeel van het hof heeft de vrouw onvoldoende aangetoond dat zij niet in staat is te werken. Uit de verklaringen van de door de vrouw ingeschakelde bedrijfsarts J. Hak van 10 juli 2019 en van 28 januari 2020, en de verklaring van de fysiotherapeut van 21 januari 2020 volgt niet dat zij als gevolg van haar klachten (geheel) niet in staat is te werken. Hieruit volgt slechts dat de vrouw ongeschikt is voor het werk als visagiste en dat er beperkingen zijn ten aanzien van langer staan, zitten, bukken en tillen en dat zij wordt belemmerd door de spanning die gepaard gaat met de onderhavige procedure. Een gedegen rapportage over de aard en de mate van de arbeidsbeperkingen en de arbeidsmogelijkheden ontbreekt echter. Niettemin acht het hof aannemelijk dat er enige belemmerende factoren zijn om betaald werk, anders dan als visagiste, te vinden. Uit de stukken blijkt immers dat de vrouw, zowel fysiek als psychisch, enige beperkingen heeft. Ook acht het hof van belang dat de vrouw gedurende het huwelijk uitsluitend heeft gewerkt als visagiste, met zeer beperkte inkomsten, en dat kennelijk een opleiding ontbreekt waarmee zij ander geschoold werk kan gaan verrichten. Dit laat onverlet dat van de vrouw in redelijkheid kan worden verwacht dat zij, mede gelet op haar leeftijd (de

vrouw is geboren in 1981), op zoek gaat naar betaald werk en dat zij zich inspent om op enigerlei wijze inkomsten te verwerven, waarbij het hof haar in staat acht € 1.025,55 netto per maand (de bijstandsnorm voor een alleenstaande) te verdienen.

De vrouw heeft een behoeftelijst overgelegd, waaruit een behoefte blijkt van € 5.982 netto per maand. Zij is van mening dat van deze lijst uitgegaan moet worden en niet van de hofnorm, zoals de rechtbank die heeft toegepast. Volgens de man is het juist de hofnorm toe te passen. Het hof overweegt dat de door vrouw overgelegde behoeftelijst zodanig gemotiveerd is betwist door de man – niet met bewijsstukken onderbouwd, te hoog, incidenteel en niet structureel – dat er niet van kan worden uitgegaan dat deze een voldoende beeld geeft van in de toekomst reële uitgaven van de vrouw. De lijst is daarom niet bruikbaar. Hetzelfde geldt voor het door de vrouw overgelegde overzicht van uitgaven. Daarbij wordt mede in aanmerking genomen dat deze overzichten zijn gebaseerd op de uitgaven in 2017, het laatste jaar waarin partijen samen leefden en waarin het inkomen van de man en, naar aannemelijk is, het uitgavenpatroon, als gevolg van een eenmalige beëindigingsvergoeding, aanzienlijk hoger was dan in de jaren daarvoor. Het hof is van oordeel dat de hofnorm, waarbij het netto besteedbaar gezinsinkomen tijdens het huwelijk tot uitgangspunt wordt genomen, een heldere en in de praktijk eenvoudig te hanteren maatstaf is, die leidt tot een reële schatting van de nahuwelijkse behoefte van de onderhoudsgerechtigde. Om de behoefte van de vrouw te bepalen, heeft het hof derhalve evenals de rechtbank in dit geval de hofnorm, waarbij wordt uitgegaan van een huwelijksgerelateerde behoefte ter hoogte van 60% van het netto besteedbaar inkomen aan het einde van het huwelijk, gehanteerd.

Partijen zijn gehuwd geweest van 2014 tot 15 juli 2019. De rechtbank heeft in de bestreden beschikking de alimentatieduur gelimiteerd tot drieënhalf jaar. De vrouw heeft in eerste aanleg, in verweer op het verzoek van de man de alimentatieduur te limiteren, gesteld dat de alimentatieduur gelijk moet zijn aan de duur van het huwelijk, namelijk vijf jaar. Ter zitting in hoger beroep heeft de advocaat van de vrouw, desgevraagd door de voorzitter, beaamd dat de vrouw een alimentatie voor de duur van vijf jaar wenst.

Het hof overweegt als volgt. In verband met de ingrijpende gevolgen van limitering worden volgens vaste jurisprudentie hoge eisen gesteld aan de te stellen en zo nodig te bewijzen bijzondere omstandigheden die limitering van partneralimentatie tot een kortere duur dan de wettelijke rechtvaardigen. Aan die zware stelplicht heeft de man naar het oordeel van het hof met hetgeen hij hiertoe heeft aangevoerd niet voldaan. Mede gelet op hetgeen hiervoor ten aanzien van de verdien capaciteit van de vrouw is overwogen, de omstandigheid dat partijen meer dan vijf jaar waren gehuwd, de vrouw tijdens het huwelijk niet of nauwelijks inkomen heeft verworven, en de grote inkomensongelijkheid tussen partijen kan van limitering in beginsel geen sprake zijn. De vrouw heeft evenwel zelf haar aanspraak op partneralimentatie

beperkt tot vijf jaren. Het hof heeft aldus beslist, maar zag geen aanleiding om de door de man te betalen partneralimentatie nog verder te limiteren.

Instantie: Gerechtshof Amsterdam

Datum uitspraak: 15-09-2020

ECLI: ECLI:NL:GHAMS:2020:2687

Zaaknummer: 200.260.210/01

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Procesrecht. Intrekking echtscheidingsverzoek door de man in verband met inwerkingtreding Wet herziening partneralimentatie op 1 januari 2020. Vrouw heeft geen zelfstandig verzoek tot echtscheiding gedaan. Rechtbank geeft man in overweging de intrekking te heroverwegen.

Ter beoordeling aan de rechtbank ligt voor de vraag of de vrouw in haar verzoeken kan worden ontvangen, nu de man zijn verzoek tot echtscheiding met nevenvoorzieningen op 3 januari 2020 heeft ingetrokken. De vrouw stelt zich op het standpunt dat de intrekking van het verzoek tot echtscheiding door de man in strijd is met de eisen van een goede procesorde dan wel misbruik van recht. Zij voert aan dat partijen het eens zijn dat zij willen scheiden. De man heeft het verzoek tot echtscheiding louter ingetrokken in verband met de Wet herziening partneralimentatie. Daarnaast heeft de man zijn verzoek in een zeer laat stadium pas ingetrokken namelijk nadat partijen alle processtukken reeds hadden gewisseld.

De rechtbank stelt voorop dat krachtens artikel 283 Rv de man bevoegd is zijn verzoek te verminderen, te veranderen of te vermeerderen zolang de rechter nog geen eindbeschikking heeft gegeven. In het geval van verandering of vermeerdering is artikel 130 Rv van overeenkomstige toepassing. Artikel 130 Rv bepaalt dat de rechter een vermeerdering of verandering buiten beschouwing kan laten op de grond dat wijziging of verandering in strijd is met de eisen van een goede procesorde. Uit het vorenstaande leidt de rechtbank af dat een vermindering van een verzoek waartoe intrekking van het echtscheidingsverzoek behoort, niet buiten beschouwing kan worden gelaten wegens strijd met de goede procesorde. Van misbruik van recht is naar het oordeel van de rechtbank geen sprake. Het belang van de man bij intrekking van zijn verzoek is gegeven nu als gevolg van de Wet herziening partneralimentatie de duur van de partneralimentatie aanzienlijk is bekort voor verzoeken die na 1 januari 2020 zijn ingediend. Het is de verantwoordelijkheid van de vrouw om haar verzoek voor die datum te vermeerderen met een zelfstandig verzoek tot echtscheiding om de nu ontstane situatie te voorkomen. Indien de man vasthoudt aan de intrekking van zijn verzoek, zal dit daarom tot gevolg hebben dat de vrouw in haar (aanvullende) verzoeken niet ontvankelijk is. Op het moment dat de vrouw haar zelfstandig tegenverzoek tot echtscheiding indiende was de procedure niet meer aanhangig als gevolg van de intrekking van het verzoek van de man.

De handelwijze van de man doet de verstandverhouding tussen partijen bepaald geen goed. Niet alleen zorgt deze tactiek tot een ernstige vertraging van de echtscheidingsprocedure en extra kosten (griffierecht en advocaatkosten) maar veel belangrijker is dat het nadeel toebrengt aan het ouderschapstraject waarnaar de ouders eind vorig jaar zijn verwezen met alle gevolgen voor hun 13-jarige dochter van dien. In haar belang is het dat de verstandhouding tussen de ouders verbetert. Gelet hierop geeft de rechtbank de man in overweging de intrekking van het verzoek tot echtscheiding te heroverwegen.

Instantie: Rechtbank Den Haag

Datum uitspraak: 06-08-2020

ECLI: ECLI:NL:RBDHA:2020:8983

Zaaknummer: C/09/579694

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Ondertoezichtstelling. Jarenlange strijd tussen ex-partners. Vervangende toestemming voor medische behandeling door rechtbank verleend. Vader, die toestemming had geweigerd, gaat daarvan in hoger beroep. Hof bekrachtigt de beslissing van de rechtbank.

De vader is in hoger beroep gekomen van een beschikking waarbij onder de meer de ondertoezichtstelling is verlengd en aan de gecertificeerde instelling (GI) vervangende toestemming voor een medische behandeling is verleend. De vader kan zich in beide niet vinden en voert ter zake de door de rechtbank verleende toestemming voor de medische behandeling aan dat de vader is niet betrokken is bij de besluitvorming hierover, zodat er geen sprake was van *informed consent*. Er is bovendien onvoldoende feitelijke onderbouwing voor de noodzaak van medisch handelen.

Het hof overweegt als volgt. Uit artikel 1:265h BW volgt dat indien een medische behandeling van een minderjarige jonger dan 12 jaar noodzakelijk is om ernstig gevaar voor diens gezondheid af te wenden en de ouder die het gezag uitoefent zijn toestemming daarvoor weigert, deze toestemming op verzoek van de gecertificeerde instelling kan worden vervangen door die van de kinderrechter. Het eerste lid is van overeenkomstige toepassing ten aanzien van een medische behandeling van een minderjarige van 12 jaar of ouder die niet in staat kan worden geacht tot een redelijke waardering van zijn belangen ter zake.

Gebleken is dat het intakegesprek van de minderjarige bij de Mutsaersstichting inmiddels heeft plaatsgevonden. Hoewel de vader stelt onvoldoende geïnformeerd te zijn over de noodzaak en/of de inhoud van een behandeling van de minderjarige, is, zo is ter zitting gebleken, de vader telefonisch door de Mutsaersstichting benaderd. De moeder heeft onbetwist gesteld dat de vader zijn medewerking niet heeft willen verlenen. Daarnaast heeft de vader tijdens de mondelinge behandeling bij het hof verklaard van de Mutsaersstichting het hulpverleningsverslag voor de minderjarige reeds te hebben ontvangen. De vader heeft tot op heden desondanks geen toestemming verleend voor onderzoek en/of de medische behandeling van de minderjarige. Het hof is van oordeel dat een onderzoek door de Mutsaersstichting het minste is dat er voor de minderjarige dient te gebeuren. De

Mutsaersstichting kan na onderzoek aan de hand van de intake zo nodig een behandelplan opstellen. Het onderzoek met een eventueel daarop volgende behandeling acht het hof noodzakelijk om ernstig gevaar voor de gezondheid van de minderjarige af te wenden.

Het voorgaande leidt ertoe dat het hof de bestreden beschikking ten aanzien van de vervangende toestemming voor de medische behandeling van de minderjarige heeft bekrachtigd.

Instantie: Gerechtshof 's-Hertogenbosch

Datum uitspraak: 01-10-2020

ECLI: ECLI:NL:GHSHE:2020:3023

Zaaknummer: 200.276.720_01

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Verzoek verlenging alimentatieduur na ommekomst van de termijn van twaalf jaar zowel in eerste aanleg als in hoger beroep afgewezen.

Partijen zijn in 1996 in de Verenigde Staten met elkaar gehuwd. Zij woonden sinds 1982 al samen. Het huwelijk van partijen is in 2007 ontbonden door echtscheiding. Uit het huwelijk zijn twee thans meerderjarige kinderen geboren. In een in 2010 gesloten overeenkomst zijn partijen over de partneralimentatie het volgende overeengekomen:

‘De man draagt met ingang van 1 januari 2009 bij in het levensonderhoud van de vrouw met een bedrag van € 2.594,33 bruto, welk bedrag bij vooruitbetaling maandelijks aan haar zal worden voldaan. Voornoemde bijdrage zal worden gekort, naarmate de vrouw maandelijks meer verdient dan € 1.250,- bruto. Daarbij heeft te gelden dat dit bruto bedrag is gebaseerd op de aanname dat dit voor de vrouw, vanwege haar hoge heffingskortingen, een netto bedrag zal zijn van € 1.000,-. Zodra het bruto inkomen van de vrouw niet overeenkomt met het netto inkomen, betreft het te verdienen bedrag een netto bedrag per maand. Vakantiegeld en andere gebruikelijke emolumenten worden niet in de berekening van het te korten bedrag meegenomen.’

De verplichting tot betaling van partneralimentatie is op 19 februari 2019 geëindigd.

De man (1957) woont samen met zijn partner. De vrouw (1962) is alleenstaand.

De vrouw heeft in eerste aanleg onder meer verzocht, dat de termijn, zoals is genoemd in artikel 1:157 lid 4 BW (oud) zal worden verlengd tot aan de datum dat de vrouw de pensioengerechtigde leeftijd heeft bereikt, dan wel een zodanige termijn te geven als juist wordt geacht, en waarbij de man aan de vrouw een bijdrage in haar levensonderhoud zal blijven betalen, zoals hij laatstelijk heeft gedaan van € 3.004,53 bruto per maand, vanaf de dag dat de wettelijke termijn is verstreken dan wel een zodanige bijdrage als juist wordt geacht, bij vooruitbetaling te voldoen. Dat verzoek is afgewezen. In hoger beroep verzoekt het verzoek alsnog toe te wijzen.

Het hof overweegt als volgt. Blijkens de wetsgeschiedenis (*Kamerstukken II* 1985/86, 19295, nr. 3 en 6) is uitgangspunt van de wetgever dat de alimentatieverplichting na twaalf jaar in

beginsel definitief eindigt. Volgens de wetgever houdt de verantwoordelijkheid die men door het huwelijk op zich heeft genomen weliswaar een verplichting in om bij te dragen in het levensonderhoud van de andere partij, maar deze rechtvaardigt niet dat deze verplichting na beëindiging van de huwelijksband ongelimiteerd blijft bestaan. De termijn van twaalf jaar stelt de alimentatiegerechtigde in staat de zorg voor eventuele kinderen op zich te nemen en na verloop van tijd, als de kinderen naar zelfstandigheid toegroeien, zich erop voor te bereiden in eigen levensonderhoud te voorzien. Ingeval wordt verzocht om verlenging, dient de alimentatiegerechtigde aan te tonen dat sprake is van een uitzonderlijke situatie. Daarbij kan volgens de parlementaire geschiedenis en de Hoge Raad in zijn beschikking van 19 december 2008, ECLI:NL:HR:2008:BF3928, naast de financiële situatie waarin de alimentatiegerechtigde verkeert, aan een aantal factoren worden gedacht, zoals in hoeverre de alimentatiegerechtigde in twaalf jaar tijd alles gedaan heeft wat redelijkerwijs verwacht mag worden om tot financiële zelfstandigheid te geraken, diens leeftijd, gezondheid, arbeidsverleden en achtergrond in aanmerking genomen.

Ingrijpend

Het hof beoordeelt allereerst of de beëindiging van de alimentatieverplichting ingrijpend is. De vrouw ontving tot aan de beëindiging een bijdrage in de kosten van haar levensonderhoud van de man van € 3.004,53 bruto per maand en had daarnaast geen inkomsten uit arbeid. Na het eindigen van de partnernalimantatie heeft de vrouw geen inkomsten meer. De vrouw heeft een bijstandsuitkering aangevraagd. De terugval in inkomen is ingrijpend, zo oordeelt het hof.

Bijzondere omstandigheden

Zijn er bijzondere omstandigheden die tot verlenging zouden nopen? De vrouw stelt dat zij na de echtscheiding door haar gezondheidsproblemen, depressies, longproblemen en fysieke problemen redelijkerwijs nagenoeg niet in staat is geweest om tot zelfstandigheid te geraken. Zij heeft ernstig recidiverende depressieve klachten en zij heeft COPD ontwikkeld.

De man heeft de stellingen van de vrouw betwist.

Het hof is van oordeel dat de vrouw door het overleggen van haar medische gegevens, en door haar toelichting daarbij niet – althans onvoldoende – aannemelijk heeft gemaakt dat zij in de twaalf jaar na de scheiding van partijen niet in staat is geweest aan het arbeidsproces deel te nemen. De vrouw heeft door overlegging van voormelde gegevens wel aangetoond dat zij regelmatig last heeft van depressies en depressieve gevoelens en dat zij daarvoor behandeld en opgenomen is geweest. Naar het oordeel van het hof valt uit die stukken niet af te leiden dat de vrouw de gehele periode van twaalf jaar niet in staat kon worden geacht om deel te nemen aan het arbeidsproces en enige inkomsten uit arbeid te verwerven. Sollicitaties of

andere pogingen om op de arbeidsmarkt in te treden ontbreken. Ook heeft de vrouw geen arbeidsdeskundige ingeschakeld die zou kunnen vaststellen dat de gezondheidstoestand van de vrouw haar zo beperkt dat van de vrouw niet kan worden gevergd dat zij aan het arbeidsproces gaat deelnemen. Zonder een dergelijke onderbouwing valt naar het oordeel van het hof uit de medische gegevens niet af te leiden dat de vrouw in verband met depressies geheel niet in staat kan worden geacht te werken. Dit dient voor haar rekening te blijven.

Daarnaast heeft de vrouw, tegenover de betwisting door de man, onvoldoende aannemelijk gemaakt dat herfinanciering van haar woning dan wel verkoop van die woning kan bijdragen om te komen tot financiële zelfstandigheid.

Tussen partijen is niet in geschil dat de overwaarde van de woning waarin de vrouw woont ongeveer € 350.000 bedraagt. De vrouw stelt dat de woning voor haar een veilige haven is, gelet op haar medische beperkingen, en dat niet van haar gevergd kan worden dat zij die woning te gelde maakt dan wel anderszins inteert op het door haar te realiseren vermogen. De man heeft dit betwist. Het hof is met de rechtbank van oordeel dat het belang van de man bij beëindiging van de partneralimentatie na twaalf jaar zwaarder weegt dan het belang van de vrouw om in haar woning te kunnen blijven wonen. Hierbij betreft het hof dat de vrouw niet inzichtelijk heeft gemaakt, althans niet met relevante bewijsstukken heeft onderbouwd, dat zij haar woning niet kan herfinancieren en kan interen op het door haar verworven vermogen.

Voorts heeft de vrouw naar het oordeel van het hof onvoldoende geanticipeerd op het mogelijk wegvallen van de partneralimentatie en heeft zij haar uitgaven niet aangepast tot het niveau waarvan zij zou moeten rondkomen na beëindiging van de partneralimentatie.

Het hof passeert een bewijsaanbod van de vrouw en passeert het verzoek van de vrouw om een (arbeids)deskundige te benoemen.

Het hof bekrachtigt de beslissing van de rechtbank.

Instantie: Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden

Datum uitspraak: 06-10-2020

ECLI: ECLI:NL:GHARL:2020:8059

Zaaknummer: 200.270.710

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Hoofdverblijfplaats minderjarige na verbreking affectieve relatie. Co-ouderschap. Rechtbank bepaalt hoofdverblijfplaats bij moeder. Hof vernietigt beslissing en bepaalt geen hoofdverblijfplaats. Dat is nu nog niet nodig, pas volgende jaar als de minderjarige 4 jaar wordt. Inschrijving in BPR bij de moeder dient gehandhaafd te blijven.

De ouders hebben een affectieve relatie gehad. Daaruit is in 2017 een kind geboren. De vader heeft het kind erkend. De ouders hebben gezamenlijk gezag over het kind. De rechtbank heeft het hoofdverblijf bij de moeder bepaald en een verdeling van zorg- en opvoedingstaken vastgesteld. Het kindje verblijft de ene week vier dagen bij de moeder en de andere week drie dagen. De rest van de tijd is de minderjarige bij de vader. De vader kan zich met die beslissing niet verenigen en is in hoger beroep gegaan. Hij bepleit vaststelling van de hoofdverblijfplaats bij hem.

De Raad voor de Kinderbescherming blijft in hoger beroep bij het in eerste aanleg gegeven advies. Beide ouders zijn goed in staat om de minderjarige te verzorgen en op te voeden en er zijn geen zorgen over de ontwikkeling van de minderjarige. Stabiliteit lijkt bij de moeder beter gewaarborgd dan bij de vader. Beide ouders zijn kwetsbaar, maar de vader meer dan de moeder, vandaar dat het hoofdverblijf bij haar zou moeten zijn, onder handhaving van de huidige verdeling van zorg- en opvoedingstaken.

Het hof overweegt als volgt.

Ingevolge artikel 1:253a lid 1 BW kunnen geschillen omtrent de gezamenlijke uitoefening van het ouderlijk gezag aan de rechter worden voorgelegd. Daartoe behoort ook, gelet op artikel 1:253a lid 2 aanhef en sub b BW, het geschil bij welke ouder het kind zijn hoofdverblijfplaats heeft. De rechter neemt een zodanige beslissing als hem in het belang van het kind wenselijk voorkomt.

Beide ouders zijn betrokken ouders en zijn in staat een gelijk aandeel in de verzorging en opvoeding van minderjarige op zich te nemen. Ondanks de geografische afstand slagen de ouders erin om een gelijkwaardig co-ouderschap te realiseren.

De rechtbank heeft zich genoodzaakt gezien een beslissing te nemen over het hoofdverblijf van de minderjarige, naar het hof begrijpt vooruitlopend op de situatie dat de minderjarige naar school zal gaan en de huidige regeling, bij ongewijzigde omstandigheden, praktisch niet meer uitvoerbaar zal zijn. Het hof acht die beslissing echter prematuur. De minderjarige wordt in de loop van 2021 4 jaar oud, zodat de situatie waarop de rechtbank heeft geanticipeerd nog niet aan de orde is. Zodra het zover is, zullen de ouders in het kader van het door hen nagestreefde co-ouderschap nieuwe afspraken moeten maken over de verdeling van zorg- en opvoedingstaken van de minderjarige. Onderdeel daarvan kan, maar hoeft niet per se, het hoofdverblijf zijn. De situatie van de ouders en de minderjarige kan dan echter heel anders zijn dan nu. Het hof vindt het daarom niet in het belang van de minderjarige om het hoofdverblijf op dit moment bij één van zijn ouders vast te stellen. Dit doet immers geen recht aan de gelijkwaardige rol die de ouders in het kader van hun co-ouderschap vervullen. Daarnaast zal de vaststelling van het hoofdverblijf, welke term voor ouders een emotionele lading kan hebben, tot conflicten tussen de ouders kunnen leiden (vergelijk ook ECLI:NL:GHARL:2018:2542).

Wellicht ten overvloede merkt het hof op dat deze beslissing geen invloed heeft op de inschrijving van de minderjarige in de BRP. Hij staat nu ingeschreven op het adres van de moeder. Wijziging van de inschrijving is niet verzocht en het hof ziet ook geen aanleiding deze inschrijving ambtshalve te wijzigen.

Instantie: Gerechtshof 's-Hertogenbosch

Datum uitspraak: 15-10-2020

ECLI: ECLI:NL:GHSHE:2020:3195

Zaaknummer: 200.268.540_01

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Beëindiging uithuisplaatsing. Verzoek om toestemming tot wijziging van de verblijfplaats (meer dan een jaar) van een jong kind bij pleegouders naar de vader. In het kader van de echtscheiding is de hoofdverblijfplaats van de dochter bij de vader bepaald. Procedurele verwickelingen: machtiging vertegenwoordiger GI tot optreden ter zitting; indiening stukken door GI zonder advocaat; verzuim GI mededeling te doen van beëindiging uithuisplaatsing.

In deze zaak zijn de ouders in 2015 gehuwd. Uit hun huwelijk is een dochter geboren. Inmiddels zijn de ouders gescheiden. De rechtbank heeft de hoofdverblijfplaats bij beslissing van 31 juli 2019 bij de vader bepaald. Het meisje was sinds 4 juni 2018 uit huis geplaatst bij een oudtante en -oom van de moeder. De rechtbank heeft bij beschikking van 20 augustus 2019, uitvoerbaar bij voorraad, op verzoek van de gecertificeerde instelling (GI) op grond van artikel 1:265i BW het verblijf van de minderjarige gewijzigd en bepaald dat dat bij haar vader is. Hiertegen komt de moeder op die wil dat haar dochter in het pleeggezin blijft. De pleegouders steunen dit verzoek in hoger beroep. Verder vinden zij de omgang met het meisje van drie uren per twee weken te weinig.

Hieraan vooraf gaan procedurele schermutselingen. De advocaten van de moeder stellen de machtiging van de vertegenwoordigster van de GI ter discussie. Verder stellen zij ter discussie dat stukken van de GI niet via een advocaat zijn ingediend en ten slotte komt aan de orde dat de GI de beëindiging van de uithuisplaatsing niet aan de Raad voor de Kinderbescherming (de Raad) ter toetsing heeft gemeld.

Op al deze punten krijgen de advocaten ongelijk. Wat de machtiging betreft wordt gesteld dat niet is aangetoond dat de directeur van de GI bevoegd is om de vertegenwoordiger ter zitting te machtigen de GI in en buiten rechte te vertegenwoordigen. Het hof verwijst naar artikel 1.4.7 van het procesreglement verzoekschriftprocedures familie zaken gerechtshoven, waaruit blijkt wie een rechtspersoon bij het hof kan vertegenwoordigen. Verder deelt het hof de twijfel van de advocaten niet dat de algemeen directeur van de GI bevoegd is medewerkers te machtigen tot vertegenwoordiging. De stellingen van de advocaten over die onbevoegdheid

zijn ook niet gemotiveerd.

Voor de indiening van stukken door de GI zonder advocaat verwijst het hof naar artikel 1:265k lid 4 BW. Verzoeken kunnen door de GI zonder advocaat worden ingediend. Het informele karakter van de procedure maakt procesvertegenwoordiging niet nodig, aldus de wetsgeschiedenis waarnaar het hof verwijst.

Wat de melding van het einde van de uithuisplaatsing aan de Raad betreft, klopt het dat die melding niet is gedaan, maar, gelet op de nauwe betrokkenheid van de Raad in de procedures die hier spelen (de Raad heeft advies uitgebracht over de hoofdverblijfplaats in de scheidingsprocedure) twijfelt het hof er niet aan dat de Raad op andere wijze op de hoogte was van de beëindiging van de uithuisplaatsing. De Raad heeft zich een eigen visie over de hoofdverblijfplaats kunnen vormen.

Uiteindelijk komt het hof aan de inhoud toe (wijziging verblijfplaats van pleegouders naar vader). Daarover overweegt het hof als volgt.

Het hof oordeelt dat de bestreden beschikking terecht en op goede gronden is genomen. Het hof neemt daarbij vooreerst in overweging dat maatregelen van de ondertoezichtstelling en machtiging uithuisplaatsing er in hun aard op gericht zijn de ouders in staat te stellen de verzorging en opvoeding van de minderjarige weer op zich te nemen en de minderjarige uiteindelijk terug bij (een van) de ouders te plaatsen. Uit het verhandelde op de mondelinge behandeling is het hof ook gebleken dat al sinds 2018 werd onderzocht of de rol van de vader in het leven van minderjarige kon worden versterkt en dat gaandeweg werd ingezet op plaatsing van de dochter bij de vader.

De rechtbank heeft er bij de laatste verlenging van de uithuisplaatsing in de beschikking van 3 juli 2019 rekening mee gehouden dat naar plaatsing van de minderjarige bij de vader werd gewerkt, maar dat op dat moment nog niet te overzien was op welke termijn een beslissing in de echtscheidingsprocedure met betrekking tot de hoofdverblijfplaats van de minderjarige zou worden genomen. De machtiging werd met een half jaar verlengd maar kon eerder worden beëindigd als plaatsing van het meisje bij de vader eerder aan de orde zou zijn. De stelling van de moeder dat de wijziging van het verblijf van het meisje haaks staat op de machtiging uithuisplaatsing en om die reden ook niet gegeven had mogen worden, snijdt dan ook geen hout.

De minderjarige verblijft feitelijk sinds eind augustus 2019 bij de vader. Hoewel er aanvankelijk veel zorgen waren bij de school over het functioneren en het ontwikkelingsniveau van de minderjarige (november 2019), doet zij het op school nu erg goed. De GI heeft verder geen zorgen over de opvoedomgeving van het meisje bij de vader (en zijn

ouders).

Het hof is op grond van het voorgaande van oordeel dat de rechtbank terecht geen noodzaak heeft gezien om het verzoek van de GI om toestemming tot wijziging van het verblijf van minderjarige af te wijzen.

Instantie: Gerechtshof 's-Hertogenbosch

Datum uitspraak: 15-10-2020

ECLI: ECLI:NL:GHSHE:2020:3197

Zaaknummer: 200.269.284_01

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Ontkenning vaderschap. De vader wordt niet ontvangen in zijn verzoek tot ontkenning van het huwelijkse vaderschap omdat de voor hem geldende termijn van één jaar is verstreken. Deze termijn moet strikt worden gehanteerd en vormt geen ongerechtvaardigde inmenging als bedoeld in artikel 8 EVRM. Overigens is het vermoeden van de vader niet met concrete feiten of omstandigheden gestaafd.

De zoon ten aanzien van wie de vader het vaderschap wil ontkennen, is tijdens het huwelijk geboren. De vader kan op grond van artikel 1:200 lid 1 BW het vaderschap ontkennen binnen een termijn van één jaar nadat hij bekend is geworden met het feit dat hij vermoedelijk niet de biologische vader is van het kind.

Ontvankelijkheid

Op grond van de overgelegde stukken en het verhandelde ter zitting vindt de rechtbank aannemelijk dat de man in ieder geval meer dan een jaar voordat hij het verzoek tot gegrondverklaring van de ontkenning van het vaderschap bij de rechtbank heeft ingediend, bekend is geworden met de feiten en omstandigheden die hij stelt die hem aanleiding hadden kunnen geven te vermoeden dat hij mogelijk niet de biologische vader is van de zoon. De rechtbank neemt daarbij in aanmerking de verklaring van de man dat het tijdens het huwelijk verschillende malen is voorgekomen dat de vrouw gedurende ruzies de man toeschreeuwde dat hij niet de biologische vader was van de kinderen, hetgeen de vrouw overigens betwist. Het 'verschillende' malen toeschreeuwen maakt dat er bij de man een dusdanige vermoeden is kunnen ontstaan dat hij niet de biologische vader van de zoon is. De man heeft dit in elk geval ten aanzien van de voornoemde dochters aldus beschouwd. Dit moment wordt aangemerkt als het moment waarop de man bekend is kunnen worden met de feiten en omstandigheden die volgens hem maken dat hij vermoedelijk niet de biologische vader van de zoon is. De door de man gestelde, en door de zoon betwiste, ruzie eind 2019 waarbij de zoon zou hebben gezegd dat de man zijn vader niet is, geldt niet als aanvangsmoment in deze. De man had vanuit het huwelijk, volgens hemzelf althans, redenen om te twijfelen aan het vaderschap van de tijdens het huwelijk geboren kinderen. Hij had in die tijd op basis zijn gestelde vermoedens moeten

handelen.

De termijn van één jaar dient strikt te worden gehanteerd. Het stellen van de termijn van één jaar berust op een bewuste keuze van de wetgever. Uit de memorie van toelichting (*Kamerstukken II* 1995/96, 24649, nr. 3) blijkt dat er uit een oogpunt van rechtszekerheid aan de ontkenning van het door het huwelijk ontstane vaderschap termijnen zijn gesteld. Met het stellen van termijnen wordt voorkomen dat nog jaren nadat duidelijk is geworden dat een ander de biologische vader van het kind moet zijn, de onzekerheid over het al dan niet ontkennen van het vaderschap blijft voortduren. Bovendien komt uit de wetsgeschiedenis (*Kamerstukken II* 1996/97, 24649 en 25189, nr. 35) naar voren dat een amendement om de termijnen van artikel 1:200 BW te verruimen, waarbij voor de ouders een termijn van vijf jaar en voor het kind de termijn van tien jaar werd voorgesteld, is ingetrokken nadat de regering haar bezwaren daartegen naar voren heeft gebracht. Bovendien is bij de behandeling van het wetsvoorstel in de Eerste Kamer de vraag gesteld of het artikel niet zou moeten worden uitgebreid met een hardheidsclausule. De regering heeft daarop ontkennend geantwoord en aangegeven dat de regering ter beperking van de rechtsonzekerheid heeft gekozen voor de termijn van één jaar.

Het stellen van termijnen is in beginsel geen ongerechtvaardigde inmenging in het familie- en gezinsleven van betrokkenen in de zin van artikel 8 EVRM, nu de in de wet gestelde termijn van één jaar noodzakelijk is in een democratische samenleving om de rechtszekerheid te waarborgen en de belangen van het kind te beschermen.

De rechtbank verklaart de man niet-ontvankelijk in zijn verzoek. Zij merkt ten overvloede op dat onvoldoende is komen vast te staan dat hij niet de biologische vader van de zoon is. Het vermoeden van de man is daarvoor niet met concrete feiten of omstandigheden gestaafd. Het gedurende het huwelijk diverse malen door de vrouw toeschreeuwen dat de man niet de biologische vader van zoon is, is daartoe onvoldoende. Daarnaast heeft de man in contacten met de vrouw en de zoon zich voorgedaan als zijnde de biologische vader van zoon door het gebruik van de woorden 'mijn zoon' en/of 'papa'. Het enkel bevredigen van de 'nieuwsgierigheid' van de man is ook onvoldoende om DNA-verwantschapsonderzoek te gelasten, waarbij de rechtbank twijfelt aan de motieven van de man, die eerder uit lijkt op het beëindigen van de alimentatieverplichting dan dat hij werkelijk duidelijkheid behoeft over zijn status als vader. Bij het vorenstaande geldt ook dat een dergelijk onderzoek ook een aantasting van het lichaam van de zoon oplevert, waar zorgvuldig mee moet worden omgegaan. Het op iedere aanvraag toestaan van een DNA-onderzoek past daarbij niet.

Instantie: Rechtbank Gelderland

Datum uitspraak: 30-07-2020

ECLI: ECLI:NL:RBGEL:2020:4018

Zaaknummer: C/05/367933 / FA RK 20-836

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Voornaamswijziging. Afwijzing van het verzoek van de vader om zijn jongste dochter een Arabische voornaam als eerste voornaam te geven, met behoud van haar huidige voornaam als tweede voornaam.

De vader heeft verzocht de voornaam van zijn jongste dochter te wijzigen in een Arabische voornaam, met behoud van de huidige voornaam als tweede naam.

Het hof heeft bij tussenbeschikking een bijzondere curator benoemd om het hof voor te lichten over het zwaarwichtige belang van deze voornaamswijziging.

De bijzondere curator heeft het hof bericht dat zij vindt dat niet duidelijk is dat het in het belang van de dochter is om haar voornaam te wijzigen. Daarbij heeft de bijzondere curator in aanmerking genomen dat de Raad voor de Kinderbescherming (de Raad) in eerste aanleg heeft geadviseerd het advies niet toe te wijzen, omdat de dochter en de andere kinderen in het gezin vertrouwd zijn met haar huidige voornaam en een wijziging verwarrend is. Een wijziging van de voornaam is niet in het belang van een goede identiteitsontwikkeling van de dochter. Verder meldt de bijzondere curator dat sprake is van een complexe echtscheiding tussen de ouders en een ondertoezichtstelling. De voornaam van de jongste dochter is een van de vele discussiepunten tussen de ouders en een wijziging van de voornaam zal in de problematische verstandhouding tussen de ouders geen verbetering brengen. De bijzondere curator heeft de indruk dat de vader met de wijziging van de voornaam vooral graag wil bereiken dat er een link ontstaat met de islamitische/Marokkaanse cultuur en dat de dochter een Marokkaans paspoort kan krijgen. De bijzondere curator heeft niet kunnen verifiëren of de huidige voornaam van de dochter op de lijst staat van voornamen die het Marokkaanse consulaat schijnt te hanteren. Het is de bijzondere curator, ondanks diverse pogingen, niet gelukt in contact te komen met het Marokkaanse consulaat. Maar ook in het geval deze voornaam niet op de lijst staat en de dochter daarom geen Marokkaans paspoort zou kunnen krijgen, is een wijziging van de voornaam voor de dochter niet van zwaarwichtig belang. Onbekend is of een Marokkaans paspoort noodzakelijk is voor het ontvangen van een erfenis van familie in Marokko en het is de vraag of het überhaupt wenselijk is dat dit kan. Bovendien is er op dit moment geen concreet zicht op een erfenis. Mocht in de toekomst daadwerkelijk blijken dat om praktische redenen een wijziging van de voornaam nodig is, dan kan op dat moment

alsnog een verzoek tot die wijziging worden ingediend. Of de ouders in het verleden al dan niet een afspraak over de voornaam hebben gemaakt, vindt de bijzondere curator niet relevant.

De Raad acht geen zwaarwichtig belang tot voornaamswijziging aanwezig.

Het hof is van oordeel dat het verzoek van de vader moet worden afgewezen, omdat geen sprake is van een voldoende zwaarwichtig belang. De vader heeft zijn stellingen onvoldoende nader concreet gemaakt, tegenover het belang van de dochter bij het behoud van haar huidige naam in het licht van haar identiteitsontwikkeling.

De argumenten van de vader dat zijn verzoek 'slechts' een toevoeging van een voornaam betreft waarbij de huidige voornaam als tweede naam kan worden behouden, dat haar oudere broer en zus wel Arabische namen hebben gekregen en dat voor de geboorte van de jongste dochter een andere voornaam voor haar is afgesproken, maken deze afweging voor het hof niet anders.

De vader heeft geen nadere stukken overgelegd waaruit kan worden afgeleid wat de eisen zijn die het Marokkaanse consulaat stelt aan de voornaam voor de inschrijving van een geboorte in de register van de burgerlijke stand aldaar. De stukken die hij wel heeft overgelegd zijn daartoe onvoldoende. Het hof is verder van oordeel dat de vader onvoldoende concreet heeft toegelicht dat het op dit moment wenselijk is dat de dochter een Marokkaanse geboorteakte en paspoort krijgt. De dochter kan met een Nederlands paspoort Marokko in- en uitreizen. Volgens de vader heeft de dochter bij problemen tijdens een verblijf in Marokko met een Marokkaans paspoort – anders dan met uitsluitend een Nederlands paspoort – recht op hulp van de Marokkaanse overheid. Het hof vindt dit geen argument van grote betekenis. De stellingen van de vader over erfrechtelijke kwesties acht het hof eveneens niet van doorslaggevend belang.

Het hof wijst het verzoek af.

Instantie: Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden

Datum uitspraak: 01-10-2020

ECLI: ECLI:NL:GHARL:2020:7928

Zaaknummer: 200.265.911

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Gezagsbeëindiging ongeboren kind. Artikel 8 EVRM en de wettelijke regeling van de ondertoezichtstelling brengen mee dat het gezag over een ongeboren kind beëindigd moet worden omdat er geen perspectief voor het kind bij de moeder is.

De moeder is zwanger van haar vierde kind. Zij verwacht dat begin november 2020. De moeder heeft drie eerdere kinderen gekregen. De oudste is binnen een jaar na de geboorte overleden door een noodlottig ongeval. De andere twee kinderen zijn binnen een paar dagen na de geboorte uit huis geplaatst. De kinderen waren voor de geboorte onder toezicht gesteld. Een machtiging tot uithuisplaatsing, mits het kind levend wordt geboren, is daarbij ook gegeven.

De Raad voor de Kinderbescherming (de Raad) heeft verzocht het gezag van de moeder over haar nog ongeboren baby te beëindigen. Daartoe voert de Raad aan dat voor de ongeboren baby hulpverlening in het vrijwillig kader of een kinderschermingsmaatregel in de vorm van een ondertoezichtstelling in combinatie met een uithuisplaatsing, niet geëigend is. De Raad meent dat de moeder geen blijk geeft van toegenomen inzicht en dat evenmin blijkt van een wezenlijke verbetering ten opzichte van de opvoedingssituatie die zij haar andere kinderen heeft geboden. De Raad stelt dat uit zijn onderzoek blijkt dat de ouderschapsmogelijkheden van de moeder en de risico's die daaruit voortkomen voor het veilig kunnen opgroeien van de baby bij de moeder, zodanig ernstig en structureel van aard zijn dat een definitieve uithuisplaatsing na de geboorte noodzakelijk is om de continuïteit in de verzorging en opvoeding van de baby, een ongestoorde hechting met zijn verzorgers/opvoeders, de veiligheid en de algehele ontwikkeling van de baby te borgen. De Raad meent dat, gezien de problematiek van de moeder en het daaruit voortvloeiende gebrek aan essentiële opvoedingsvaardigheden, de moeder niet in staat is om een positieve hechting met de baby aan te gaan en de baby datgene te bieden wat nodig is om veilig op te groeien. De Raad stelt dat de baby bij de moeder grote en onverantwoorde ontwikkelingsrisico's loopt. Omdat het perspectief van de baby niet bij de moeder ligt, vindt de Raad het de meest geëigende maatregel om het gezag van de moeder te beëindigen en de gecertificeerde instelling (GI) tot voogd te benoemen.

De moeder is het niet eens met het verzoek van de Raad. Zij vindt, samengevat weergegeven, dat haar de kans moet worden geboden om zelf voor haar baby te zorgen. De moeder verzet zich vooral tegen het definitieve karakter van de gezagsbeëindigende maatregel en vindt dat die maatregel niet proportioneel is en dat gezocht moet worden naar alternatieven.

De rechtbank is van oordeel dat uit de stukken en de mondelinge behandeling blijkt van een noodzaak om te komen tot een gezagsbeëindigende maatregel, omdat een tijdelijke uithuisplaatsing er altijd op gericht moet zijn een ouder en kind weer te herenigen. Dat kan in het licht van de concrete feiten en omstandigheden van het geval in deze zaak, niet aan de orde zijn. Bij de moeder kan géén opvoedingsperspectief worden gevonden. Aan het verleden komt te zeer voorspellende waarde toe voor de risico's voor de gezondheid en de ontwikkeling van de nog ongeborn baby als de moeder feitelijk de verzorging op zich zou moeten nemen. In zoverre kan de rechter zich verenigen met wat de Raad daarover stelt in zijn onderzoeksrapport, neemt hij de conclusies van de Raad over en maakt hij die tot de zijne.

De rechter vindt dat het belang van de nog ongeborn baby van de moeder om te worden beschermd tegen de risico's van fysieke verwaarlozing en de gevolgen van de pedagogische onmacht van de moeder, zwaarder weegt dan het recht van de moeder om zelf voor haar baby te mogen zorgen en om niet van haar baby te worden gescheiden.

Anders dan de moeder wil, kan de rechter in de stukken geen enkele aanwijzing vinden voor een positieve ontwikkeling die de moeder zou hebben doorgemaakt die haar, in afwijking van alle voorgaande jaren, leerbaar heeft gemaakt. De moeder maakt ook helemaal niet duidelijk waaruit die positieve ontwikkeling heeft bestaan, anders dan dat zij verwijst naar EMDR-therapie die zij kennelijk heeft ondergaan. Waarom die therapie haar leerbaar heeft gemaakt, is zonder nadere toelichting van de moeder die zij niet heeft gegeven, echter niet begrijpelijk.

De rechtbank ziet op grond van de stukken en de daarop gegeven toelichting tijdens de mondelinge behandeling en evenmin in het later toegezonden schriftelijke verweer, géén aanknopingspunten waaruit zou blijken dat de moeder binnen een voor de nog ongeborn baby aanvaardbare termijn in staat zal zijn om de in artikel 1:247 lid 2 BW bedoelde opvoedingsverantwoordelijkheid te dragen. Dit brengt met zich dat een ondertoezichtstelling op grond van de wet niet mogelijk is, zodat ook om die reden de beëindiging van het gezag de enige geëigende kinderbeschermingsmaatregel is waarin de wet voorziet. De rechtbank beëindigt het gezag over het nog ongeborn kind.

Opmerking: het valt op dat de rechtbank het zelfs niet nodig acht om in dit verband artikel 1:2 BW in stelling te brengen. De rechtbank is blijkens het dictum en de stelling in de overwegingen dat de maatregel van gezagsbeëindiging ook in dit geval op de wet is gebaseerd van oordeel dat een ouder

ook over een ongeboren kind reeds gezag uitoefent. Dat is een verstrekkende en mijns inziens niet uit titel 1:14 BW af te leiden stellingname.

Instantie: Rechtbank Noord-Nederland

Datum uitspraak: 06-10-2020

ECLI: ECLI:NL:RBNNE:2020:3420

Zaaknummer: C/18/200229 / FA RK 20-1815

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Verdeling huwelijksgemeenschap. Behoort het saldo van een spaarrekening van de minderjarige tot het huwelijksvermogen? Het antwoord van zowel de rechtbank als het hof luidt ontkennend.

Tussen partijen is onder meer in geschil of het saldo van de spaarrekening van de minderjarige op de peildatum tot de huwelijksgemeenschap behoort.

De man stelt daartoe het volgende in eerste aanleg en ook in hoger beroep. Partijen zijn overeengekomen dat de peildatum voor de omvang en waardering van de gemeenschap 1 mei 2015 is.

De man stelt dat op de peildatum het saldo van de spaarrekening van de minderjarige nihil was. De spaarrekening is pas na de peildatum gevoerd met gelden afkomstig uit de huwelijksgemeenschap. Die gelden behoorden dus nog tot de gemeenschap.

De rechtbank heeft hierover het volgende overwogen:

‘Krachtens art. 1:253l BW heeft elke ouder die het gezag over zijn kind uitoefent, slechts het vruchtgenot over het vermogen van zijn kind. Het (opgenomen) saldo van de bankrekeningen van het kind behoort tot het vermogen van de minderjarige. Op de ouders rust op grond van art. 1:253j BW de verplichting het bewind over het vermogen van hun kind als goede bewindvoerders uit te voeren. In hetgeen de man heeft gesteld of in hetgeen uit de gedingstukken is gebleken, ziet de rechtbank geen aanleiding tot afwijking van dit uitgangspunt. De rechtbank wijst er hierbij op dat de man onweersproken heeft gesteld dat partijen op 22 april 2015 voor de minderjarige een spaarrekening hebben geopend. De spaarrekening staat op naam van de minderjarige. Uit Hoge Raad 9 februari 2007, ECLI:NL:HR:2007:AZ6526, volgt dat dit niet het enige aanknopingspunt is, maar uit de tenaamstelling van deze rekening, enkel op naam van de minderjarige en niet (ook) op naam van (een van) partijen, in het licht bezien van de overige door eiser gestelde feiten en omstandigheden volgt dat het de bedoeling van partijen was om voor de minderjarige te sparen en dat het uitdrukkelijk niet de bedoeling van partijen was om het saldo van de spaarrekening voor eigen doeleinden aan te wenden. Het (inmiddels opgenomen) saldo van

de spaarrekening behoort derhalve tot het eigen vermogen van de minderjarige en niet tot de te verdelen ontbonden huwelijksgemeenschap.'

Daaraan voegt het hof het volgende toe. Voor zover het saldo zich op de peildatum wel op de spaarrekening van de minderjarige bevond, heeft te gelden dat de rechtbank terecht en op goede gronden heeft overwogen dat het saldo van de spaarrekening – ook als dit is opgenomen door de vrouw – krachtens artikel 1:253l BW in verbinding met artikel 1:253j BW behoort tot het vermogen van de minderjarige. Dit is ook in overeenstemming met de kennelijke bedoeling van partijen, het opbouwen van een spaartegoed voor de minderjarige. Dit betekent dat het saldo geen deel uitmaakt van de huwelijksgemeenschap en de man geen verdeling daarvan kan vorderen.

Instantie: Gerechtshof 's-Hertogenbosch

Datum uitspraak: 06-10-2020

ECLI: ECLI:NL:GHSHE:2020:3080

Zaaknummer: 200.281.739_01

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

In het licht van de wisselende stellingen van de man over de gevolgde constructie bij de verkrijging van de aandelen in A, het gebrek aan afdoende onderbouwing van deze constructie en de onderbouwde betwisting van die stellingen door de vrouw is onvoldoende gemotiveerd het oordeel van het hof dat de onroerende zaken zijn overgedragen aan A Beheer B.V. voor een bedrag van f 4.871.000, waardoor binnen A liquide middelen beschikbaar kwamen. Het oordeel van het hof dat de man is geslaagd in de weerlegging van het vermoeden van artikel 1:141 lid 3 BW, geeft ofwel blijk ervan dat het hof de in die bepaling neergelegde verdeling van stelplicht en bewijslast niet heeft toegepast, dan wel dit oordeel onvoldoende heeft gemotiveerd.

De klacht van de vrouw in het principale beroep richt zich tegen het oordeel van het hof dat de opnieuw gewaardeerde onroerende zaken zijn overgedragen aan A Beheer B.V. voor een bedrag van f 4.871.000, waardoor binnen A liquide middelen beschikbaar kwamen waarmee aan de man f 2.500.000 kon worden uitgekeerd en dat de aandelen in A, die in de akte van huwelijksvoorwaarden aan de man zijn toegedeeld, zijn verkregen met privévermogen van de man en derhalve niet voor verrekening op de voet van artikel 1:141 lid 3 BW in aanmerking komen.

De vrouw klaagt in cassatie dat dit oordeel van het hof blijk geeft van een onjuiste rechtsopvatting over de bewijslastverdeling die artikel 1:141 lid 3 BW meebrengt, althans dat het oordeel van het hof in het licht van de inhoud van de gedingstukken, dat wil zeggen de niet-gemotiveerde en steeds wisselende stellingen van de man tegenover de gemotiveerde stellingen van de vrouw, onvoldoende begrijpelijk is gemotiveerd. Daarnaast klaagt het onderdeel onder meer dat het hof heeft miskend dat de man de op hem rustende informatieplicht van artikel 1:143 lid 1 BW heeft geschonden en dat het hof daaraan ten onrechte niet het gevolg heeft verbonden dat de man niet aan zijn stelplicht heeft voldaan, althans dat het oordeel van het hof onvoldoende begrijpelijk is gemotiveerd.

De Hoge Raad overweegt dat artikel 1:141 lid 1 BW bepaalt dat indien een verrekenplicht betrekking heeft op een in de huwelijkse voorwaarden omschreven tijdvak van het huwelijk en over dat tijdvak niet is afgerekend, de verplichting tot verrekening over dat tijdvak in stand blijft. Artikel 1:141 lid 3 BW bepaalt dat indien bij het einde van het huwelijk aan een bij huwelijkse voorwaarden overeengekomen periodieke verrekenplicht als bedoeld in artikel 1:141 lid 1 BW niet is voldaan, het alsdan aanwezige vermogen wordt vermoed te zijn gevormd uit hetgeen verrekend had moeten worden, tenzij uit de eisen van redelijkheid en billijkheid in het licht van de aard en omvang van de verrekenplicht anders voortvloeit en dat artikel 1:143 BW van overeenkomstige toepassing is. Artikel 1:143 lid 1 BW bepaalt dat ieder der echtgenoten kan verzoeken dat het te verrekenen vermogen van de andere echtgenoot wordt beschreven.

Het hof heeft terecht vooropgesteld dat het, in het licht van het in artikel 1:141 lid 3 BW verwoorde uitgangspunt, op de weg van de man ligt om aannemelijk te maken dat de door de vrouw genoemde vermogensbestanddelen, waaronder de aandelen in A, niet tot het te verrekenen vermogen behoren. De man stelt zich op het standpunt dat de uitkering van f 2.500.000 en de aandelen A niet voor verrekening in aanmerking komen. Hij dient daarom het vermoeden van artikel 1:141 lid 3 BW te weerleggen. Van de man mag in dit verband worden verwacht dat hij aanvoert hoe de uitkering van f 2.500.000 is gefinancierd en hoe hij de aandelen in A heeft verkregen, en dat hij zo nodig bescheiden overlegt die dit afdoende onderbouwen. De man heeft in feitelijke instanties gesteld dat kapitaal is afgestempeld en dat dit mogelijk is gemaakt door de herwaardering van onroerende zaken. Uit de opbrengsten daarvan is de lening van Stork ter financiering van de aandelen in A afgelost. De vrouw heeft terecht aangevoerd dat de man in eerste aanleg en in hoger beroep wisselende standpunten heeft ingenomen over de vraag hoe de verhoogde waarde van de onroerende zaken liquide is gemaakt, zodat een bedrag van f 2.500.000 aan de man kon worden uitgekeerd.

De vrouw heeft onder verwijzing naar een brief van haar accountant van 9 september 2009 gesteld dat in de periode 1988 tot en met 1992 grote operationele winsten zijn genoten die zonder meer voor uitkering vatbaar zijn. De vrouw heeft bovendien aangevoerd dat een waardestijging van onroerende zaken geen liquiditeiten oplevert, dat de intern opgemaakte stukken elkaar tegenspreken en dat uit de cijfers van de jaren 1991 en 1992 blijkt dat de operationele resultaten ruim voldoende waren om het afstempelen te financieren. In het licht van de wisselende stellingen van de man over de gevolgde constructie bij de verkrijging van de aandelen in A, het gebrek aan afdoende onderbouwing van deze constructie en de onderbouwde betwisting van die stellingen door de vrouw is onvoldoende gemotiveerd het oordeel van het hof dat de onroerende zaken zijn overgedragen aan A Beheer B.V. voor een bedrag van f 4.871.000, waardoor binnen A liquide middelen beschikbaar kwamen. Het

oordeel van het hof dat de man is geslaagd in de weerlegging van het vermoeden van artikel 1:141 lid 3 BW, geeft ofwel blijk ervan dat het hof de in die bepaling neergelegde verdeling van stelplicht en bewijslast niet heeft toegepast, dan wel dit oordeel onvoldoende heeft gemotiveerd. Het hof had daarbij niet zonder motivering eraan voorbij mogen gaan dat de man niet heeft voldaan aan een meermaals gedaan verzoek van de vrouw op de voet van artikel 1:143 lid 1 BW om een beschrijving van het te verrekenen vermogen van de man. De klachten slagen derhalve.

De klacht van de man in het incidentele beroep richt zich tegen het oordeel van het hof over de afstorting van de pensioenrechten. De man klaagt dat het hof heeft verzuimd te responderen op de stelling van de man dat (indien het hof zou oordelen dat moet worden afgestort) het bedrag dat voor afstorting in aanmerking komt, het vermogen is dat op de datum van afstorting in de pensioen-B.V. aanwezig is, en dat het beschikbare bedrag per 1 oktober 2017 (ongeveer € 1.050.000) aan mutaties onderhevig zal zijn omdat de uitkering tijdens de procedure doorloopt en er rente wordt ontvangen. Door te oordelen dat de man ervoor moet zorgdragen dat € 525.000 wordt afgestort, ontvangt de vrouw niet 50% maar aanzienlijk meer dan de man, nu jaarlijks € 109.000 bruto moet worden betaald aan pensioen, zodat deze betalingen op het te verrekenen bedrag in mindering behoren te strekken en datgene bij helfte dient te worden uitgekeerd wat er op de datum van afstorting nog in kas van de pensioen-B.V. is. Het hof heeft dit miskend, dan wel een onbegrijpelijk oordeel gegeven, aldus de man.

De klacht is terecht voorgesteld. Uit de bestreden beschikking blijkt niet dat het hof de door de man aangevoerde stelling in zijn beoordeling heeft betrokken. Door enerzijds te oordelen dat het pensioentekort tussen partijen dient te worden gedeeld en anderzijds de man te veroordelen ervoor zorg te dragen dat een bedrag van € 525.000, zijnde de helft van de activa per 1 oktober 2017, ten titel van afstorting pensioenrechten van de vrouw wordt betaald aan een door de vrouw nog nader op te geven verzekeraar, heeft het hof – in het licht van de in het onderdeel genoemde stelling – zijn oordeel onvoldoende gemotiveerd.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 16-10-2020

ECLI: ECLI:NL:HR:2020:1631

Zaaknummer: 19/01954

Rechters: M.J. Kroeze en C.H. Sieburgh

Advocaten: J. van Duijvendijk-Brand, H.J.W. Alt en H.M. Wattendorff

Wetsartikelen: 1:143 lid 1 BW

RECHTSPRAAK

Deze erfrechtelijke zaak heeft betrekking op de omvang van de legitieme portie in de zin van artikel 4:65 BW. De vraag rijst of een door de erflaatster bij leven gedane overmaking van een geldsom aan een Liechtensteinse Stiftung moet worden meegeteld voor het bepalen van de legitimaire massa, omdat sprake zou zijn van een schenking in de zin van artikel 4:67 BW.

Eiseres tot cassatie (de erven van erflater) klaagt in cassatie onder meer en vanuit verschillende invalshoeken dat het oordeel van het hof dat geen sprake is van een schenking van erflaatster aan de *Stiftung*, onvoldoende met redenen is omkleed en geen inzicht geeft in de gedachtegang van het hof.

Het hof heeft geoordeeld dat erflater niet kan worden gevolgd in zijn redenering dat sprake is van een schenking aan de *Stiftung*. Het hof is tot dit oordeel gekomen omdat erflater niet met kracht van argumenten inzichtelijk heeft gemaakt waarom geen onmiddellijk verband zou bestaan tussen het door erflaatster in de *Stiftung* ingebrachte bedrag en de omstandigheid dat zij aanvankelijk de exclusieve begunstigde van de *Stiftung* was en erflater en een van haar zonen de exclusieve begunstigten na haar overlijden. Met dit oordeel heeft het hof geen inzicht gegeven in zijn gedachtegang. Zo is niet duidelijk of het hof tot zijn oordeel is gekomen op grond van de in eerste aanleg bepleite vereenzelviging van erflaatster en de *Stiftung*, waarop de rechtbank haar oordeel kennelijk heeft gebaseerd. Ook is onduidelijk wat het hof heeft bedoeld met de passage dat een onmiddellijk verband bestaat tussen het door erflaatster in de *Stiftung* ingebrachte bedrag en de omstandigheid dat erflaatster de *Erstbegünstigte* van de *Stiftung* was en na haar overlijden, erflater en een van haar zonen de *Nachbegünstigten*. De klachten slagen dan ook.

Eiseres tot cassatie klaagt dat het oordeel van het hof dat in het kader van de berekening van de legitimaire massa de *Nachbegünstigten* in aanmerking moeten worden genomen, getuigt van een onjuiste rechtsopvatting. Naar het recht van Liechtenstein is een *Stiftung* immers een zelfstandige rechtspersoon met een eigen vermogen dat is afgescheiden van het vermogen van erflaatster. De Hoge Raad overweegt dat het hof voor het bepalen van de omvang van de

legitieme portie, de *Nachbegünstigungen* tot de ‘waarde van de goederen der nalatenschap’ in de zin van artikel 4:65 BW heeft gerekend. Vast staat dat de *Stiftung* een zelfstandige rechtspersoon naar het recht van Liechtenstein is met een eigen vermogen dat afgescheiden is van het vermogen van erflaatster. Dat naar het recht van Liechtenstein een *Stiftung* uitkeringen kan doen aan haar oprichters of aan bepaalde begunstigden, is tegen die achtergrond onvoldoende voor het oordeel dat met die uitkeringsmogelijkheid bij de berekening van de legitimaire massa en legitieme portie krachtens artikel 4:65 BW rekening moet worden gehouden. Dat oordeel geeft derhalve blijk van een onjuiste rechtsopvatting of is onvoldoende gemotiveerd, zodat ook deze klacht slaagt.

Eiseres tot cassatie klaagt voorts dat het hof buiten de rechtsstrijd is getreden met het oordeel dat voor de berekening van hetgeen erflater ten aanzien van zijn legitieme portie tekortkomt, de *Nachbegünstigung* te zijnen behoeve als een in zijn belang gemaakt legaat naar de waarde van de sterfdag van erflaatster is te behandelen. De zonen van erflaatster hebben in hoger beroep immers niet gesteld dat de *Nachbegünstigung* als een legaat dient te worden behandeld, aldus de klacht. De klacht faalt, aldus de Hoge Raad. In de stelling van de zonen van erflaatster dat een parallel moet worden getrokken met artikel 4:126 BW en dat bij de *Nachbegünstigung* in feite sprake is van een quasi-erfrechtelijke begunstiging vergelijkbaar met hetgeen is bepaald in artikel 4:126 lid 2 onder b BW (o.m. memorie van antwoord, tevens memorie van grieven in het incidenteel appel, nr. 77) ligt mede besloten de stelling dat de *Nachbegünstigung* als een legaat dient te worden behandeld. Uit die bepaling volgt immers dat sommige begunstigingen voor de toepassing van hetgeen in Boek 4 BW is bepaald over inkorting en vermindering, worden aangemerkt als een legaat ten laste van de gezamenlijke erfgenamen.

Eiseres tot cassatie klaagt ten slotte dat het oordeel van het hof dat voor de berekening van hetgeen erflater ten aanzien van zijn legitieme portie tekortkomt, de *Nachbegünstigung* te zijnen behoeve als een in zijn belang gemaakt legaat naar de waarde van de sterfdag van erflaatster is te behandelen, blijk geeft van een onjuiste rechtsopvatting, althans onvoldoende is gemotiveerd. Het onderdeel wijst daartoe op de verschillen tussen de *Nachbegünstigung* en een legaat, die kort gezegd erop neerkomen dat de *Nachbegünstigung* niet op een uiterste wilsbeschikking is gegrond, maar op een rechtshandeling van het bestuur van de *Stiftung*, dat de *Nachbegünstigung* ziet op vermogen dat erflaatster bij leven aan de *Stiftung* heeft overgemaakt, dat de *Nachbegünstigung* geen vorderingsrecht behelst en dat de aanwijzing van *Nachbegünstigten* niet in notariële vorm is geschied.

Deze klacht slaagt, aldus de Hoge Raad. Op zichzelf is niet uitgesloten dat een begunstiging naar buitenlands recht ten aanzien van een persoon op één lijn moet worden gesteld met een legaat dat in het belang van die persoon is gemaakt. Maar eiseres voert terecht aan dat het oordeel van het hof onvoldoende is gemotiveerd in het licht van de aangevoerde verschillen

tussen de *Nachbegünstigung* en een legaat in de zin van artikel 4:117 BW.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 09-10-2020

ECLI: ECLI:NL:HR:2020:1589

Zaaknummer: 19/02676

Rechters: M.J. Kroeze, H.M. Wattendorff en F.J.P. Lock

Wetsartikelen: 4:65 BW, 4:117 BW en 2:285 BW